

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

The Management Model for Developing Research Conduction Potential of Administrators and Teachers in Secondary School.

ผู้วิจัย

วรวิติ กิตินวงศ์¹

อาจารย์ที่ปรึกษา

อนุรักษ บัญญาวัฒน์²

ชูชีพ พุทธรประเสริฐ³

น้ำผึ้ง อินทะเนตร⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (2) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 415 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชุมสนทนากลุ่ม ประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ แบบทดสอบความรู้ แบบประเมินเจตคติและคุณภาพงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) และ t-test ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูในระดับมาก ในขณะที่ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด และมีความต้องการในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยใน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทุกด้าน รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 3 ส่วน ได้แก่ (1) ส่วนนำของรูปแบบ (2) องค์ประกอบของการบริหารจัดการ (3) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และภายหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการสามารถพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการ, ศักยภาพการทำวิจัย, ผู้บริหารและครู

Abstract

The purpose of this research were to 1) study the state, expectation and need of administrators and teachers in secondary school about the management for developing research conduction potential 2) create and develop the management model for developing research conduction potential of administrators and teachers in secondary school. 3) study the result of implementation of the model. The samples were 415 administrators and teachers. Collected by questionnaire, focus group, experts judgment and implementation of the model by testing with one secondary school. Analyzed by mean, standard deviation Priority Needs Index; ($PNI_{modified}$) and t-test. The Results of research found the existing state about the management for developing research conduction Potential in the secondary schools were high level and expectations were highest level. The administrators and teachers had needs of to the management for developing research conduction potential in every component. The management model which composed of 3 parts 1) introduction 2) component of the management 3) Guidelines for Applying. The study result of implementation of the model that could develop the research conduction potential of administrators and teachers (significance at .01

Keywords : The Management Model, The Research Potential, administrators and teachers

บทนำ

การวิจัย (Research) เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบที่เป็นระบบระเบียบ เชื่อถือได้เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหาและพัฒนาวิชาการให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยขยายความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ ของสังคมให้กว้างขวางและเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะธรรมชาติได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล การเรียนรู้และการทำวิจัยจึงก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม (บุญธรรม กิจปริดาภิสิทธิ์, 2551 หน้า 1) โดยเฉพาะในด้านการศึกษานั้นจะพบว่าในปัจจุบันการวิจัยได้เข้ามามีบทบาทและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับเพราะการวิจัยเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งนอกจากจะส่งเสริมความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติแล้วยังช่วยขยายผลนวัตกรรมทางการศึกษาอีกด้วย (วิณานนทพันธุ์ธาวาทย, 2550 หน้า 1)

ประเทศไทยได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ระดับ ดังที่ปรากฏในกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษา แห่งชาติ ข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง รวมไปถึงการกำหนดให้การวิจัยทางการศึกษาเป็นหนึ่งในมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา และมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอีกด้วย อาจกล่าวได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาในยุคปัจจุบันนั้นการวิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญ

ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับ อย่างไรก็ตามแม้รัฐบาลจะมีนโยบายด้านการพัฒนาการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เมื่อพิจารณาถึงการวิจัยทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังพบปัญหาอุปสรรคหลายประการ ปริมาณการวิจัยในโรงเรียนยังมีจำนวนน้อยและการวิจัยส่วนมากจะเน้นไปทางการขอเลื่อนวิทยฐานะ การวิจัยเพื่อนำผลมาใช้อย่างปฏิบัติอย่างแท้จริงยังมีน้อย บุคลากรส่วนมากยังคิดว่าการวิจัยเป็นสิ่งที่ปฏิบัติในระดับอุดมศึกษา ยังไม่มีความจำเป็นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครูจำนวนมากยังคิดว่าการวิจัยปฏิบัติปกติก็มีมากอยู่แล้วจึงไม่มีเวลาวิจัย และการวิจัยไม่ค่อยมีประโยชน์และไม่คุ้มค่ากับการทำ รวมทั้งขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการฝึกอบรม การพัฒนาศักยภาพการวิจัย การสนับสนุนงบประมาณ การให้คำแนะนำช่วยเหลือ การเผยแพร่ ยกย่อง (ธีระ รุญเจริญ, 2550 หน้า 375) จากการศึกษาของงานวิจัยหลายเรื่องพบว่าสาเหตุที่ทำให้การวิจัยของครูไม่พัฒนา และก้าวหน้าเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดเทคนิคในการดำเนินการวิจัย ขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดปัจจัยและงบประมาณที่เอื้อต่อการทำวิจัย ขาดแคลนแหล่งสืบค้นข้อมูล ครูขาดความมั่นใจและกังวลใจในการปฏิบัติ และขาดการเผยแพร่ผลงานวิจัยมีครูบางส่วนที่เคยผ่านการอบรม การทำวิจัยในชั้นเรียนมา

แล้ว แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการวิจัยได้ เพราะหลังจากการอบรมครูไม่ได้นำไปพัฒนาต่อเท่าที่ควร (ภัทราพร เกษสังข์, 2552 หน้า บทคัดย่อ; สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2547 หน้า บทคัดย่อ; วิไลวรรณ สมบูรณ์, 2546 หน้า บทคัดย่อ)

จากปัญหาของการวิจัยในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่จะใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งปรากฏผลว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะการทำวิจัยจากการฝึกอบรมผ่านเกณฑ์ แต่เมื่อกลับไปปฏิบัติงานในสถานศึกษากลับไม่มีการพัฒนาต่อเท่าที่ควร นอกจากนี้การทำให้วิจัยเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ แต่หลักสูตรการฝึกอบรมการวิจัยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรเร่งรัด เป็นเรื่องที่ครูไม่คุ้นเคย เข้าใจยากต้องมีพี่เลี้ยงคอยแนะนำ แต่ในสภาพจริงหลังการอบรม ครูไม่มีความมั่นใจพอที่จะทำรายงานการวิจัยของครูมีความบกพร่องมากเกือบทุกขั้นตอน (สุวิมล ว่องวานิช, 2553 หน้า 6) แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะส่วนบุคคลหากไม่มีกระบวนการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตามในระดับสถานศึกษาก็จะไม่สามารถพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของครูได้อย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำวิจัยในโรงเรียนให้มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง รวมไปถึงสามารถเผยแพร่เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์อีกด้วย จากปัญหาการจัดการศึกษา

และการวิจัยในโรงเรียนที่กล่าวมาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูที่เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา และจากการศึกษาความจำเป็นที่มีต่อการยกระดับคุณภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในประเทศไทย จะพบว่า ในเขตภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ การยกระดับคุณภาพการศึกษาของคนในพื้นที่ภาคเหนือโดยผ่านการศึกษาและการวิจัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่จากผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านการศึกษาพบว่าคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของภาคเหนือได้มาตรฐานน้อยที่สุด รองจากภาคใต้ โดยมีสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานเพียงร้อยละ 31 ต่ำกว่าร้อยละ 35 ในระดับประเทศ แม้ว่าในช่วงปี 2544 เป็นต้นมาประชากรภาคเหนือได้รับการศึกษา มากขึ้น แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือคะแนนการทดสอบรวมของนักเรียนในภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลการทดสอบในปี 2547 พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 37.4 และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 40.6 (คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2554 หน้า 8) นอกจากนี้จากการวิเคราะห์คะแนนการทดสอบระดับชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงปีการศึกษา 2554 – 2555 พบว่า โดยรวมโรงเรียนในภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยเป็นลำดับ ที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 36.60 แต่มีคะแนนพัฒนาการ

เป็นลำดับสุดท้ายเมื่อจำแนกขนาดของโรงเรียน จะพบว่าโรงเรียนที่มีปัญหา คะแนนเฉลี่ยต่ำ และพัฒนาการช้า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียน ขนาดเล็ก และขนาดกลาง (สำนักทดสอบ การศึกษา, 2556,) แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อน ของการพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มโรงเรียนมัธยม ศึกษาภาคเหนือ และเมื่อพิจารณาจากบริบท การวิจัยในภาคเหนือที่ผ่านมายังพบว่าไม่ สามารถก้าวเดินไปเพื่อสนับสนุนการพัฒนาได้ อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุผลหลายประการ การวิจัย ส่วนใหญ่ในพื้นที่ภาคเหนือยังเป็นบทบาทหน้าที่ ของอาจารย์ นักวิชาการในอุดมศึกษา (คณะ กรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2554 หน้า 23) จึงควรมีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคเหนือตอนบนดังนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาการวิจัยในโรงเรียน มัธยมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบนให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาที่ปรากฏ เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ การทำวิจัยที่ยั่งยืนผ่านการบริหารจัดการที่ เหมาะสม เกิดองค์ความรู้ เจตคติ ทักษะและ ความสามารถในการทำวิจัยนำไปสู่การยก ระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่าง แท้จริง

คำถามการวิจัย

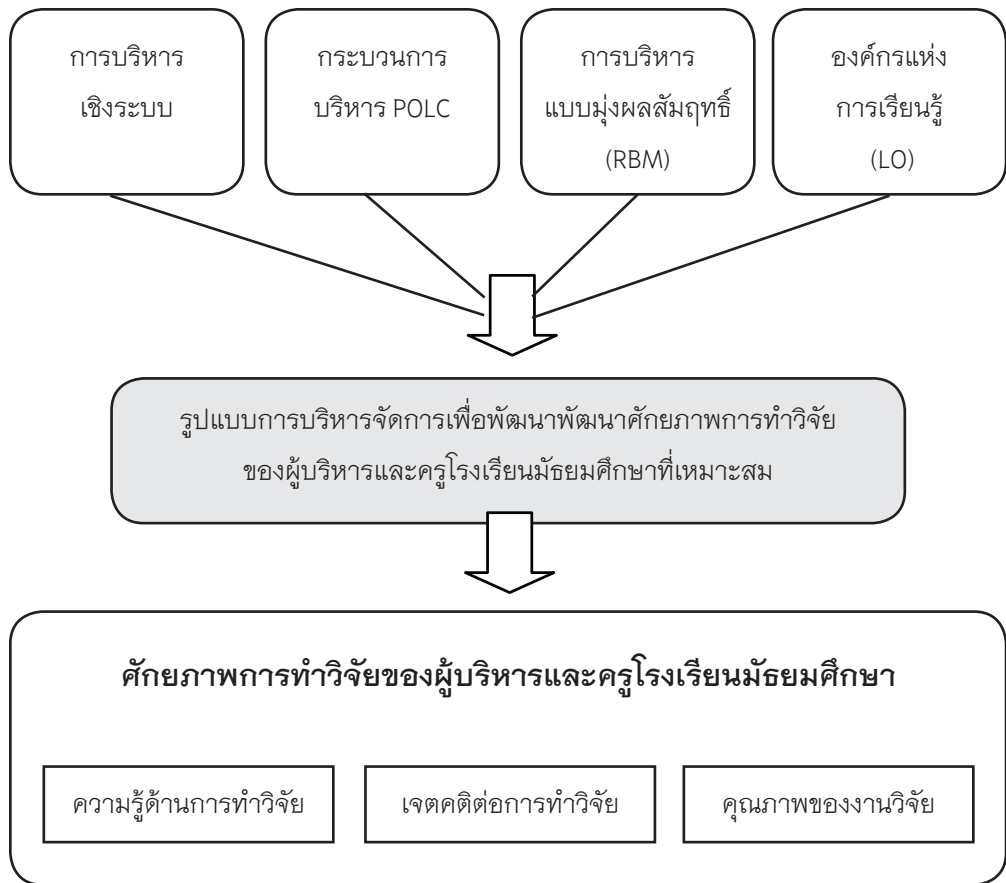
1. สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและ ความต้องการในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อ พัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เหมาะสมควรมีองค์ ประกอบอะไรบ้าง
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้ วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความ คาดหวังและความต้องการในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการ ทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา กำหนดเป็นกรอบแนวคิด ของการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ กระบวนการวิจัยและพัฒนา (research and development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประชากร เป็นการศึกษาเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด รวม 4 เขตพื้นที่การศึกษา

ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน) เขต 35 (ลำปาง, ลำพูน) เขต 36 (เชียงราย, พะเยา) เขต 37 (แพร่, น่าน) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 32 โรงเรียน รวม 415 คน คัดเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ทั้งในระดับเขตพื้นที่ ระดับโรงเรียนและระดับบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกเป็น 7 ด้าน

ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กรการวิจัย ด้านการนำผลการวิจัย ด้านการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ด้านการควบคุมการวิจัย และด้านผลผลิตและผลลัพธ์ของการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index; PNI_{modified}) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารจัดการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา แล้วจัดประชุมสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และครูที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการและการทำวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน เพื่อสร้างรูปแบบพร้อมคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการฉบับร่าง นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประเมิน ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นคู่มือ การใช้รูปแบบการบริหาร

จัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยฉบับสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พร้อมเข้าร่วมวิจัย จำนวน 1 โรงเรียน ศึกษาผลการใช้รูปแบบดังนี้

(1) เปรียบเทียบความรู้ทางการวิจัยของผู้บริหารและครูก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบโดยใช้ แบบทดสอบความรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าสถิติ t-test dependent

(2) ศึกษาเจตคติต่อการทำวิจัยของผู้บริหารและครูหลังจากได้รับการพัฒนาโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ร้อยละ 80

(3) ประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยปรับปรุงจากแบบประเมินที่ได้ศึกษาจากแนวคิดของการประเมินคุณภาพงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร (รัตนะ บัวสนธ์, 2552 หน้า 160 – 165) และ แนวทางการประเมินงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2543 หน้า 158) กำหนดกรอบแนวทางการประเมิน จำแนกเป็นด้านระเบียบวิธีวิจัย ด้านการจัดพิมพ์รูปเล่มรายงาน และ ด้านการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบคะแนนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และวิเคราะห์เนื้อหา

(4) สอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อการใช้รูปแบบโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีการดำเนินการโดยภาพรวมในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินการสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน มีการดำเนินการในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดองค์กร มีการดำเนินการในระดับมาก ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการควบคุมการวิจัย มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง และ ด้านการพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัย มีการดำเนินการในระดับปานกลาง ความคาดหวังของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารและครูมีความต้องการในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในทุกด้านโดยเฉพาะด้านการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมา คือ การควบคุม กำกับ ติดตามผล การทำวิจัย

2. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนา

ขึ้นในครั้งนี้ มีองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ส่วนนำของรูปแบบ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ แนวคิดและหลักการ ลักษณะพื้นฐาน และ เงื่อนไขความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

(1) สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเมือง

(2) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ นโยบายของสถานศึกษา ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์งบประมาณ คู่มือการทำวิจัย และการบริหารจัดการ

(3) กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ การพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย และการควบคุม

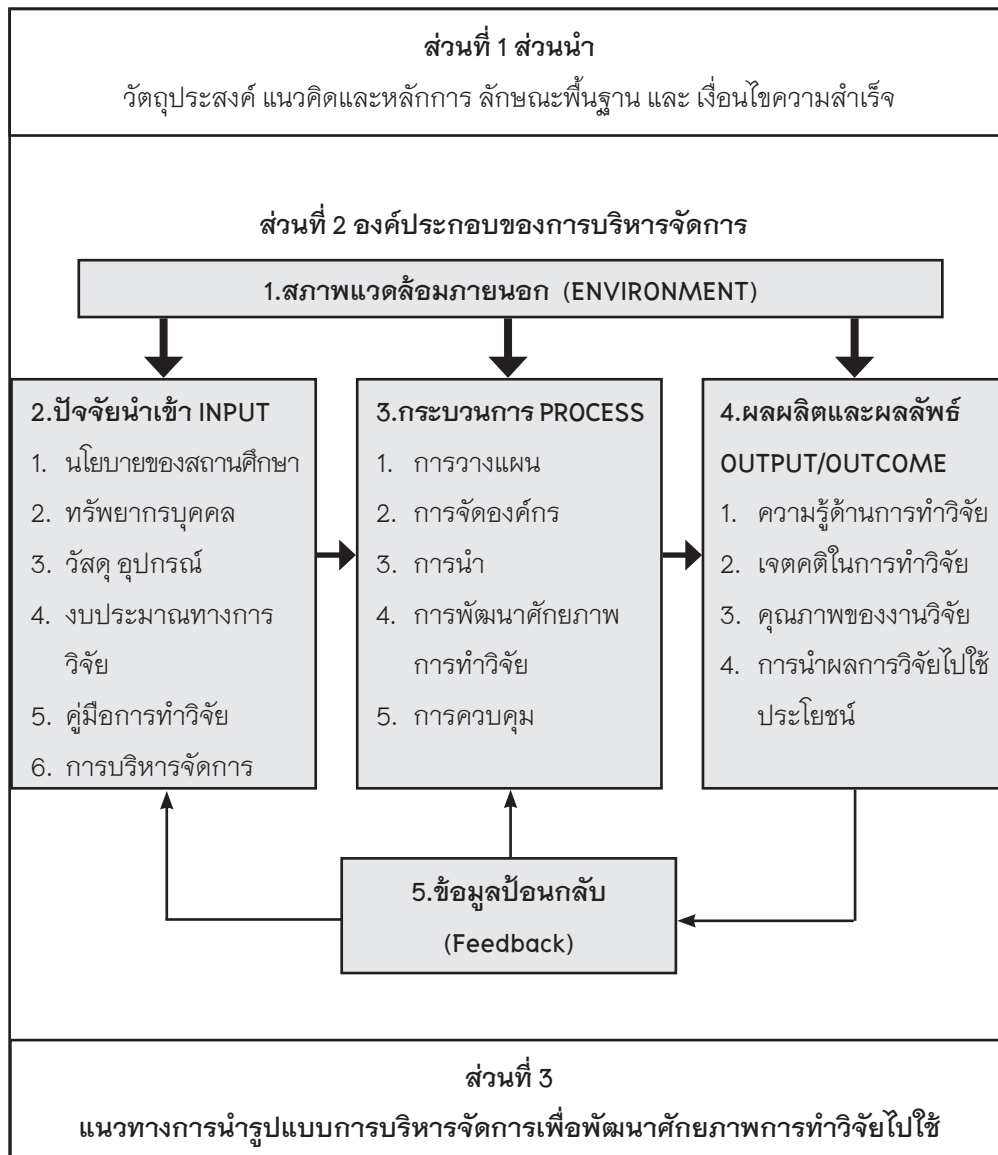
(4) ผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ ความรู้ และเจตคติต่อการทำวิจัย คุณภาพ ผลงานวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และการเผยแพร่ผลการวิจัย

(5) ข้อมูลป้อนกลับ

ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยไปใช้

ผลการประเมิน ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปองค์ประกอบของการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ดังภาพ 2

ภาพ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในองค์ประกอบด้านการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย พบว่า

3.1 ความรู้ทางการวิจัยของผู้บริหารและครูหลังได้รับการพัฒนาสูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผู้บริหารและครูหลังได้รับการพัฒนา มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในระดับมากที่สุด

3.3 ผลงานวิจัยของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับดีถึงดีมากผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยส่วนใหญ่ของผู้บริหารและครูถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมา คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารและครู ร้อยละ 100 มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน โดยรูปแบบที่ใช้ในการเผยแพร่มากที่สุด คือ การเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต รองลงมา คือ การนำเสนอในที่ประชุมวิชาการภายในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบประเด็นที่น่าสนใจในดังนี้

1. จากการศึกษาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ มีการทำวิจัยอย่างง่าย ไม่เน้นระเบียบวิธีวิจัย ไม่มีการแบ่งเป็นบท งานวิจัยของครูส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทราพร เกษสังข์ (2552 หน้าบทคัดย่อ) สมบัติ ท้ายเรือคำ (2547 หน้า บทคัดย่อ) วิไลวรรณ สมบูรณ์ (2546 หน้า บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าครูส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะการทำวิจัย เพราะฉะนั้นการพัฒนาครูอันดับแรกจึงควรสร้างความรู้ เจตคติ และทักษะในการทำวิจัยก่อน และเพื่อศึกษาเหตุผลในการทำวิจัยของครูอันดับแรก คือ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน รองลงมา คือ ถูกกำหนดให้ทำตามภาระหน้าที่ สอดคล้องกับเป้าหมายของการทำวิจัยทางการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เป็นระบบ และจากการกำหนดเป็นกฎหมาย นโยบาย การศึกษาและมาตรฐานของวิชาชีพครูจึงทำให้สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดให้ครูต้องทำซึ่งหากครูมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำวิจัยหรือขาดความรู้ในการทำวิจัยดังที่กล่าวมาในข้างต้นย่อมมองเห็นว่าการทำวิจัยเป็นภาระนอกเหนือจากการเรียนการสอน การทำวิจัยของครูส่วนหนึ่ง ก็เพื่อให้มีส่งตามภาระหน้าที่

และจากการศึกษาพบว่าครูมีการดัดแปลงและ
สมมติข้อมูลการวิจัยขึ้นเองบ้างเป็นบางส่วน
ซึ่งขัดต่อจรรยาบรรณในการวิจัยที่จะต้องมีการ
พัฒนาเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยควบคู่ไปด้วย
เมื่อพิจารณาปัจจัยสนับสนุนทางด้านการ
บริหารพบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยรับทุนสนับสนุน
การทำวิจัย และไม่มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย
มีบางส่วนที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต และ
ยังพบว่าในด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา
ศักยภาพการทำวิจัย ถึงแม้จะมีการดำเนินการ
ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวางแผน และ
การจัดองค์กรที่มีการดำเนินการในระดับมาก
แต่ใน ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม ผลการ
วิจัย มีผลการดำเนินงานในระดับปานกลาง
ซึ่งจากการศึกษาความต้องการในการพัฒนา
การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการ
ทำวิจัย พบว่า มีความต้องการในทุกด้าน
โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยและ
การกำกับ ติดตาม ผลการทำวิจัย สอดคล้อง
กับผลการวิจัยของ สมพงษ์ เลาลักษณ์จรรยา
(2546 หน้า บทคัดย่อ) และ วิไลวรรณ สมบูรณ์
(2543 หน้า บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูโรงเรียน
มัธยมศึกษามีความต้องการในการพัฒนา
ความรู้และทักษะการทำวิจัย ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่
ยังขาดความรู้ และทักษะการทำวิจัยนอกจากนี้
ยังคิดว่ามีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาทำวิจัย ที่
เน้นระเบียบวิธีวิจัย ถึงแม้ว่าจะมีความพยายาม
ในการส่งเสริมการทำวิจัยของครูแต่ก็เป็นเพียง
นโยบายที่กำหนดให้ครูทำแต่ยังขาดการ
สนับสนุน การพัฒนาและการควบคุม กำกับ
นิเทศ ติดตาม จึงควรมีการพัฒนาศักยภาพ

การทำวิจัยของครูควบคู่ไปกับการบริหาร
จัดการจึงจะสามารถพัฒนาศักยภาพการทำ
วิจัยของผู้บริหารและครูได้อย่างแท้จริง และ
จากผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาท ในการส่งเสริม
การทำวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษาใน
ประเทศไทยมีความแตกต่างกันสถานศึกษา
บางแห่งมีการส่งเสริมการทำวิจัยของครูใน
ระดับปานกลาง (วิชาสุทธิ์ ทิพย์วงศ์, 2552
หน้า บทคัดย่อ; โสรัส กันแก้ว, 2549 หน้า
บทคัดย่อ; บรรจง ฉายศรีวรรณ, 2548 หน้า
บทคัดย่อ; อนงค์ เพชรรักษ์, 2544 หน้า
บทคัดย่อ) ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งมีการ
ส่งเสริมในระดับมาก (สุทธิวงศ์ คำกล่อม,
2553 หน้า บทคัดย่อ; จริญญา สุขเสรี, 2550 หน้า
บทคัดย่อ; ปัญญา สมชัย, 2550 หน้าบทคัดย่อ)
ซึ่งการส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยในโรงเรียน
เป็นสิ่งที่สำคัญ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ
Adele (1989) และ Kenneth (1992) ที่พบว่า
การส่งเสริมสนับสนุนและความร่วมมือจาก
ฝ่ายบริหารและเพื่อนร่วมงานและฝ่ายบริหาร
จะช่วยพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของ
ครูได้ และการศึกษาวิจัยของสมพงษ์ เลาลักษณ์
จรรยา (2546 หน้า 125) ที่ให้ข้อเสนอแนะว่า
ครูควรได้รับการพัฒนา ครูควรได้รับความรู้
เกี่ยวกับการวิจัยเพิ่มขึ้น ควรลดภาระงาน
ของครู เพื่อให้มีเวลาในการทำวิจัย ผู้บริหาร
โรงเรียนควรให้การสนับสนุน ผลการวิจัยต้อง
นำไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน
และควรจัดประชุม อบรมสัมมนาเชิงวิชาการ
ดังนั้น จากผลการศึกษาสภาพทั่วไปและการ
บริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย
ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจึง

มีความจำเป็นในการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูที่เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยอาศัยหลักการ แนวคิดทางการบริหารจัดการ ควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างแท้จริง

2. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายหลังจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ความคาดหวังและความต้องการของผู้บริหารและครู ตลอดจนศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารจัดการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

(1) การบริหารเชิงระบบ เป็นการบริหารจัดการโดยอาศัยการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบย่อยๆ ที่ทำหน้าที่ของตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูล สารสนเทศ ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการ กระบวนการ (Process) เป็นการดำเนินงานในการบริหารจัดการเพื่อใช้ปัจจัยนำเข้ามาสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการ ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output/Product) คือ สิ่งที่เกิดขึ้น

ภายหลังจากการผ่านกระบวนการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการตามเป้าหมายของสถานศึกษาข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นกลไกสำคัญในการควบคุมให้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามความคาดหวัง อาจอยู่ในรูปของการกำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำไปปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม (Context/Environment) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจำต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

(2) กิจกรรมหลักทางการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (leading) และ การควบคุม (Controlling)

(3) การบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นวิธีการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์หรือ ผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้บริหารทราบผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะๆ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ แนวคิดของการบริหารมุ่งเน้นการให้ความสำคัญ กับความประหยัด (Economy) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พิจารณาได้จากผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายที่กำหนด

(4) การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สมาชิกในองค์กรตระหนักรู้ ในปัญหาขององค์กรร่วมกัน มีการสร้างระบบ การจัดการความรู้ในองค์กรโดยการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันทั้ง ภายในองค์กรและการรับความรู้จากภายนอก องค์กร เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) นำไปสู่การพัฒนาที่เข้มแข็งภายใต้ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

(5) การพัฒนาองค์กรระดับบุคคล และระดับกลุ่ม เป็นเทคนิคที่ทำให้สมาชิกใน องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดย การพัฒนาทักษะการทำงานหรือปรับเจตคติที่ มีต่อการทำงานให้ถูกต้อง ทำให้บุคคลมีทัศนคติ ที่ดีต่อตนเอง กลุ่มและองค์กร ซึ่งมีเทคนิคที่ สำคัญในการพัฒนาองค์กรระดับบุคคล เช่น การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การสร้างและ พัฒนาทีมงาน เป็นต้น

จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการทางการ บริหารจัดการทั้ง 5 แนวคิดที่นำเสนอมา สามารถนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหาร จัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ โดยใช้แนวคิดการบริหารเชิงระบบเป็นแม่แบบ ของการบริหารจัดการและ กิจกรรมหลัก ทางการบริหารจัดการ การบริหารแบบมุ่งผล สัมฤทธิ์ การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และ การพัฒนาองค์กรระดับบุคคลและระดับกลุ่ม เป็นองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหาร จัดการซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการเพื่อพัฒนา ศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำไปสู่การบริหาร จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภายหลังจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ ในเชิงวิชาการแล้วสามารถสร้างและพัฒนารูป แบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการ ทำวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการ ทำวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากผลการประเมิน ความ สอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหาร จัดการจนได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการ สร้างรูปแบบการบริหารจัดการในครั้งนี้มี ขั้นตอนการพัฒนาในเชิงวิชาการโดยใช้การ วิจัย และพัฒนา ผ่านการตรวจสอบ และได้รับ คำแนะนำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายรอบ จนมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการ บริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย พบ ว่า สามารถพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของ ผู้บริหารและครูได้ โดยพิจารณาจากความรู้ ทางการทำวิจัยภายหลังการพัฒนาสูงขึ้นกว่า ก่อนการพัฒนา ครูมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย ผลการวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์ และได้รับการ เผยแพร่ทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในระดับมาก ที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการบริหาร จัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยที่สร้าง ขึ้นผ่านการศึกษาแนวคิดทฤษฎีทางการบริหาร จัดการที่เป็นระบบตลอดจนแนวคิดการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การสร้างองค์กรแห่งการ เรียนรู้ และผ่านการประชุมสนทนากลุ่ม และ

ตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อนำไปทดลองใช้จึงสามารถพัฒนาศักยภาพ การทำวิจัยของผู้บริหารและครูได้ ซึ่งจุดเด่น ของรูปแบบการบริหารจัดการในครั้งนี้ คือ การผสมผสานแนวคิดของการบริหารจัดการ กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งนอกจาก ใช้การอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ครูและบุคลากรแล้ว ยังได้ใช้แนวคิดการ การบริหารจัดการมาช่วยในการส่งเสริม สนับสนุน การควบคุม กำกับ ติดตามผลการทำวิจัยให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากการอบรมพัฒนาและไม่ได้มี การดำเนินการต่อ สอดคล้องกับแนวคิดและ ผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายคน ที่ศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาความสามารถในการทำวิจัยของครูว่า ควรมีการดำเนินการในเชิงบริหารควบคู่ไป กับการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย ดังที่ กมล สุดประเสริฐ (2547 หน้า 17) เสนอแนวคิด ว่า การบริหารการวิจัยในสถานศึกษาควร ดำเนินการ คือ กระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย การพัฒนาความสามารถของบุคลากรใน การวิจัย โดยจัดหาหนังสือ และเอกสารต่างๆ ให้บุคลากรได้ศึกษา หรือจัดประชุมปฏิบัติ การและเชิญวิทยากรมาฝึกการวิจัย หรือส่ง บุคลากรเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ที่เปิดการอบรมขึ้น การประชุมปรึกษาหารือ การกำกับดูแลและส่งเสริมให้ดำเนินการ แก้ปัญหาในลักษณะของงานวิจัย โดยการ อำนวยความสะดวก หรือให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุนให้มีการแสดงผลงานการวิจัย

ของสถานศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ ให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นมีความภาคภูมิใจ และเกิด ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไปและสุพักรัต ธิบูลย์ (2551 หน้า 33) ยังได้กล่าวถึงส่งเสริม บรรยากาศของวิจัยและพัฒนาเพื่อค้นหา ทางเลือกใหม่ๆมาใช้ในการยกระดับคุณภาพ งานองค์กรว่าควรพิจารณาดำเนินการในเรื่อง การจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย และพัฒนา การสร้างศูนย์นวัตกรรมเพื่อการ พัฒนา โดยทำการรวบรวมตัวอย่างผลงานวิจัย และพัฒนาจากแหล่งต่างๆนำมารวบรวมไว้ สำหรับเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของบุคลากร ในองค์กรและการส่งเสริมบรรยากาศการอ่าน การค้นคว้า การใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนางาน และในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานการ วิจัยอื่นๆ ก็ได้มีการพัฒนาการวิจัยโดยอาศัย แนวคิดทางการบริหารจัดการ ในการศึกษา และพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กลยุทธ์และ รูปแบบการบริหารงานวิจัย ดังเช่น การศึกษา ของ พงษ์พัชรินทร์ พุทธิวัฒน์ (2545 หน้า บทคัดย่อ) ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2547 หน้า บทคัดย่อ) บุญเกิด โสภณ และจินตนา โสภณ (2550 หน้า บทคัดย่อ) และวิชิต กำมันตะ คุณ (2552 หน้า บทคัดย่อ) ต่างก็พบตรงกันว่า เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัย อย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรง คุณวุฒิแล้วกลยุทธ์ ข้อเสนอแนะ และรูปแบบ ต่างๆ เหล่านี้มีความเหมาะสมที่จะสามารถ พัฒนาศักยภาพการทำวิจัยได้ ดังนั้น การใช้ แนวคิดทางการบริหารจัดการควบคู่ไปกับการ พัฒนาศักยภาพการทำวิจัยโดยการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการ

ทำวิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในครั้งนี้จึงประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสามารถพัฒนาศักยภาพการทำวิจัย และก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้ใช้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่ารูปแบบ การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำ วิจัยของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมสามารถพัฒนาศักยภาพการ ทำวิจัยได้ จึงควรมีการนำไปใช้กับสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดย เริ่มต้นจากการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำวิจัย

วิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า การบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนในการทำวิจัยและการ อบรมพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยของผู้บริหาร และครู ตลอดจนการบริหารจัดการผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดจากจากพัฒนาศักยภาพการ ทำวิจัย และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง พัฒนาต่อไป

2. ผู้บริหารและครูในโรงเรียน มัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการเผยแพร่ผล งานวิจัย ส่วนใหญ่จะใช้รูปแบบการเผยแพร่ ทางอินเทอร์เน็ตและการเผยแพร่ในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ ครูมีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัย ในเวทีวิชาการมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล สุตประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทเมธีทิปส์ จำกัด, 2547.
- คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การวิจัยภาคเหนือตอนบน (2555 – 2559). สืบค้นจาก http://www.nrctnorth.net/wp-content/uploads/2012/02/N_all.pdf เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2255, 2554.
- บรรจง ฉายศรีวรรณ. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2548.
- บุญเฉิด โสภณ และ จินตนาภา โสภณ. รายงานการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการพัฒนาขีด ความสามารถสำหรับหน่วยงานวิจัยภาครัฐของไทย เล่มที่ 1. สำนักงานคณะกรรมการ การวิจัยแห่งชาติ (วช). กรุงเทพฯ, 2550.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดัก, 2551.

- ภัทรพร เกษล้งษ์. การพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลย เขต 1 โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13*. กรุงเทพฯ : สกศ. หน้า 380-388, 2552.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : คำสมัย, 2552.
- วิชาสุทธิ์ ทิพย์วงศ์. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มโรงเรียนเกาะจันทร์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2552.
- วิชิต กำมันตะคุณ. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- วิไลวรรณ สมบูรณ์. ปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.
- วิณา นนทพันธาวาทย. การบริหารงานวิจัยในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี : บริษัทแปลนพรีนติ้งจำกัด, 2550.
- ศิริโรจน์ ผลพันธิน. รูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2547.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาหลักสูตรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2547.
- สมพงษ์ เลาลักษณ์จรรยา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์, 2546.
- สุทธิวงศ์ คำกล่อม. บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553.
- สุพักตร์ พิบูลย์. กลยุทธ์การวิจัยเพื่อพัฒนางาน : วิจัยเพื่อพัฒนาองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์, 2551.
- สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

โสรส กันแก้ว. บทบาทในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2549.

สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2556. สืบค้นจาก <http://bet.obec.go.th/bet/1962> วันที่ 15 ธันวาคม 2557, 2556.

อนงค์ เพชรรัญ. ศึกษาบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544.

Adele, F. *Teachers as a researchers : A different way of Knowing*. New York:Columbia University, 1989.

Kenneth, M.. *Developing teacher researchers in high school:A case study of a planned intervention*. Pennsylvania . University Pennsylvani, 1992.